

เบญจมาศพันธุ์ วว.40 (TISTR 40)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
ที่อยู่ 35 หมู่ 3 เทคโนธานี ถ.เลียบคลองห้า ต.คลองห้า อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120
โทรศัพท์ 0-2577-9000

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) โดยนายอิทธิฤทธิ์ อึ้งวิเชียร นักวิจัยอาวุโส ฝ่ายเทคโนโลยีการเกษตร ได้ทำการรวบรวมต้นพันธุ์เบญจมาศจากแหล่งต่าง ๆ ในแปลงปลูกของเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 โดยที่เกษตรกรไม่สามารถยืนยัน และชื่อพันธุ์แหล่งที่มาของต้นพันธุ์เดิม ได้เมื่อคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีลักษณะดี และสวยงามมาทำการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อจากดอกอ่อนแล้ว จึงทำการกระตุ้นให้เกิดการกลายพันธุ์ โดยใช้สูตรอาหารที่มีปริมาณสารควบคุมการเจริญในปริมาณต่าง ๆ และใช้สารเหนี่ยวนำให้เกิดการกลายพันธุ์ เช่น Ethyl methanesulfonate และ Phenazinemethosulfate ที่ระดับความเข้มข้นและระยะเวลาการแช่ต่าง ๆ กัน จากนั้นจึงกระตุ้นให้เกิดเป็นต้นกล้า และนำมาย้ายกล้าปลูกในเรือนเพาะชำสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และแปลงทดลองที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ในปี พ.ศ. 2557-2558 ทำการคัดเลือกต้นที่ลักษณะดอกที่เปลี่ยนแปลงไปจากต้นเดิมและมีลักษณะเด่นที่แตกต่างจากต้นพันธุ์เดิม

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย เบญจมาศ ชื่อวงศ์ Asteraceae ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dendranthema grandiflorum* (RamaL.) Kitam. ชื่อสามัญ Chrysanthemum ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ล้มลุก

ต้น สูง 0.5-1.2 เมตร ผิวเปลือกต้นและกิ่งเป็นลายทางตามแนวยาว ค่อนข้างเกลี้ยง สีเขียวอมเทา

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปร่างใบมีหลายรูปแบบ ตั้งแต่ค่อนข้างกลมถึงรูปไข่หรือรูปใบหอก ปลายแหลม โคนตัดหรือสอบแหลมคล้ายรูปลิ้นแฉกรูปฐานหัวใจ ขอบเว้าเป็นพู 3-5 พู รูปกลมหรือรูปไข่ ขอบเว้าเป็นจักหยาบ ๆ ปลายมนและเป็นติ่งเล็ก ๆ แผ่นใบหยาบ ด้านบนสีเขียวอมเทา มีขนสีขาวประปราย เส้นกลางใบและเส้นแขนงใบสีขาวเด่นชัด ด้านล่างสีเขียวอมเทามีขนหนาแน่นกว่าด้านบน

ช่อดอก เบญจมาศพันธุ์นี้จัดเป็นประเภทที่มีดอกขนาดเล็ก แต่ละกิ่งมีหลายดอกและมี 3-4 กิ่งต่อต้น (spray type) ช่อดอกแบบช่อกระจุกแน่น (head) ออกที่ปลายยอดและที่ซอกใบใกล้ ๆ ปลายยอด ประกอบด้วยดอกย่อยขนาดเล็กจำนวนมาก ดอกวงนอก (ray floret) เป็นดอกเพศเมีย มีหลายชั้น กลีบดอกขนาดใหญ่ โคนเชื่อมเป็นดอก ดอกกลาง (disk floret) เป็นดอกสมบูรณ์เพศ กลีบดอกเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 5 แฉก เกสรเพศผู้ 5 อัน อับเรณูยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร รังไข่เกลี้ยง ยอดเกสรเพศเมียแยกเป็น 2 แฉก

ลักษณะเด่น

1. รูปทรงดอกเป็นแบบเดคโคเรทีฟ (Decorative) สีของกลีบดอกมีสีเหลืองสด
2. ต้นพันธุ์เดิม ลักษณะรูปทรงของดอก แผ่นใบ ความหนาแน่นของกลีบดอก ปานกลาง ลักษณะของกลีบดอก กลีบดอกขนาดใหญ่และห่อ กลีบตรง ปลายกลีบงุ้มเข้าเล็กน้อย ความยาวกลีบดอกใน 3.8 เซนติเมตร ความยาวกลีบดอกกลาง 4.6 เซนติเมตร ความยาว

กลีบดอกนอก 5.6 เซนติเมตร สีกลีบดอกส่วนใน เหลือง (Yellow 6A) สีกลีบดอก
 ส่วนกลาง เหลือง (Yellow 6A) สีกลีบดอกส่วนนอก เหลือง (Yellow 6A)
 3. พันธุ์ ว.40 ลักษณะรูปทรงของดอก ทรงกลมคล้ายโดม ความหนาแน่นของกลีบดอก
 ค่อนข้างหนาแน่น ลักษณะของกลีบดอก กลีบดอกค่อนข้างตรง ปลายกลีบงุ้มเข้าเล็กน้อย
 ความยาวกลีบดอกใน 3.4 เซนติเมตร ความยาวกลีบดอกกลาง 4.6 เซนติเมตร ความยาว
 กลีบดอกนอก 4.7 เซนติเมตร สีกลีบดอกส่วนใน เหลือง (Yellow 6A) สีกลีบดอก
 ส่วนกลาง เหลือง (Yellow 6A) สีกลีบดอกส่วนนอก เหลือง (Yellow 6A)

ต้นพันธุ์เดิม

พันธุ์ ว.40 (TISTR 40)